

Zoran S. Piljević
PTICE U NJEDRIMA

Edicija
SAVREMENA POEZIJA

Zoran S. Piljević

PTICE U
NJEDRIMA

Copyright © Zoran S. Piljević, 2014.

Svet knjige, Beograd
2014.

PERFEKTNI KRUG

Sa hladnog kamena
istine, vidim visinu
i nizinu kraj velike vode
i tu ostavi me u nezaborav,
na tragu u pesku,
na obali večnosti!

Možda zbog prećutanosti
nad vodom koju preplovili,
sami,
naučićeš pesmu što nosi
sve slike u morskoj peni
dok zastave se vijore
na severnom vetru.

Dodirni taj začarani krug,
vрати me u pesmu posle vekova
potrošenih na prancu!
Ja na hladnom ležaju
među stihovima odlutalim.
Pokaži sve u pokretu
što stalo je i pretaklo verujem
u džepovima ponešto!

Samo kaži šta ćemo
s rečima i dolazećim stihovima?
Ja bih progovorio da mogu!
Vidiši!

Iz sve snage, ipak otvori prozore
i eto sve je lako, novo jutro je
na pomolu kao svetost na pragu,
i kad ptice zapjevaju putevi se otvaraju!

KAD UTRNU SVETLA

Dugo na kiši
s tajnom obalom
u džepu,
znam i dajem sve
od sebe u jutro.

Ulice malo naklonjene
sad kad sve doznajem
i na novom početku,
vino od prošle noći
i sve bi to promeniilo
u jedan dugi san.

Sve kad započinje
i sve pronalazi kraj,
dostupno malo sećanja,
otvorena vrata i put.

Kapi spiraju trag
tamo gde sačekuje tren,
gde mogu i hoću da vidim
jedan svetli trak
i s dlanova otiren prah.

U borama decenije i vekovi
i bolje je da krenem posle svega
i požurim u susret svetlu,
sada kad pravo je vreme za to
izlazim i hoću da vratim se
na početak.

OD POČETKA

Ova spreaga
između neba
i tla traje,
potom mač
na čvoru, zaborav.

Jedna pesma
za mene
iz dubine,
iz nutrine najdublje,
ova pesma je
za tebe
od početka satkana,
ponovnosti i mraka.

Zvono odbijeno
u jutro,
sve priče i htenja.
O slobodi
i ptici ka visini,
sve ovo za mene,
ovaj započeti rat
u trku ka snu.

Ka pijanstvu
posle potrošene noći
pored lipa u cvetu.
Ne verujem u priču
o lažnoj slobodi,
tolikoj utrženosti
zalutalih na putu.

KASNO JE

Kasno je,
suton kraj vode razliva se
i kad zaborav prikrada
i grli,
prvo dolaze krila,
potom visina i želja.

Svi dugovi plaćeni,
na kraju kad svi otišli su
i zvani i neznani
u crnim odorama sa pesmom,
otvorena su vrata i vide se
oni što čekaju pod svetlom
fenjerskim.

Šta će im otvoriti usne
i koje reči poteći?!
Možda se dozna prečica do nove staze?
Sa otvorene šake raspukla praznina
s razlogom dodirnuta dovoljno
i onda prema kazivanju nešto nestvarno
da razjasni sve.

Prtljag spreman
u njemu vode i nemirni vetrovi.
Kasno je čini se!
Suton kraj obale razliva se
i nestaje tajna požuda, sena s obale druge.
Pomisao usputna da vraća se gluhoća.

PUČINE

Čekam topli talas
ka daljini bih u crveno,
još jedan korak još ruku
na mesečini iz sna,
jednostavno a snažno napred
u jednu tačku koja nestaje.
Ako me pitaju.

O prelazu gde neznana je dubina
i ono što iskazano oduzima dah?
Bežim od laveža,
od mirisa pučine i susreta,
vetra s kamenom na pustoj obali.
I sad je bolje kroz prašinu
provući glas koji daleko hoće
i gubi nepotrebno,
moguće je biti u ponovnoj igri.

Jedna povučena crta, početak,
ja sam ovde na brdu, na krovu sveta
i sve se vidi i dostupno je
u ovom pijanstvu bez kraja,
jedna luda igra iza zatvorenih vrata
u jednoj kapi trak je našao trag
i verovatno pitanje, šta hoću?
Na toplom vetru kad se prikradam lagano,
slobodi, koju smislilo je demon pijanstva.
I ako pitaju koliko košta dodir taj. Odgovoriću!

SVE DUBINE

Duboko u noći
tamna strana ulice zove,
zatvorena sećanja.

I kako sad da ispričam
sva mesta kao staro obećanje?
Na dnu boce dobar umor od puta
i jedan kratak predah na mostu.

Dok vode dalje teku,
evo na domaku prepoznatljivosti
sa severne strane otvoreni prozori,
prepoznato vino kao trenutni titraj
suviše duboko zašao u deltu
poželjenih malih slika,
ipak svi zastori podignuti
kad sve polako odlazi i napušta,
taj osećaj blizu brda verovanja.

I samo slika me vraća na početak
i to što može se opisati suviše lako,
kroz prozor neko prigušeno i slabo svetlo,
plan za novi put čini se dovoljno
i ime koje sam joj dao.
Tako malo vetra u leđima,
otvaram vrata i odlazim, doista usred nečega
poznatog i nepoznatog istovetno, poznata igra.

Glas koji zove malo više!
Nestajte, kakve boje pitanje je potreba?
Želim da znaš!

NESANICA

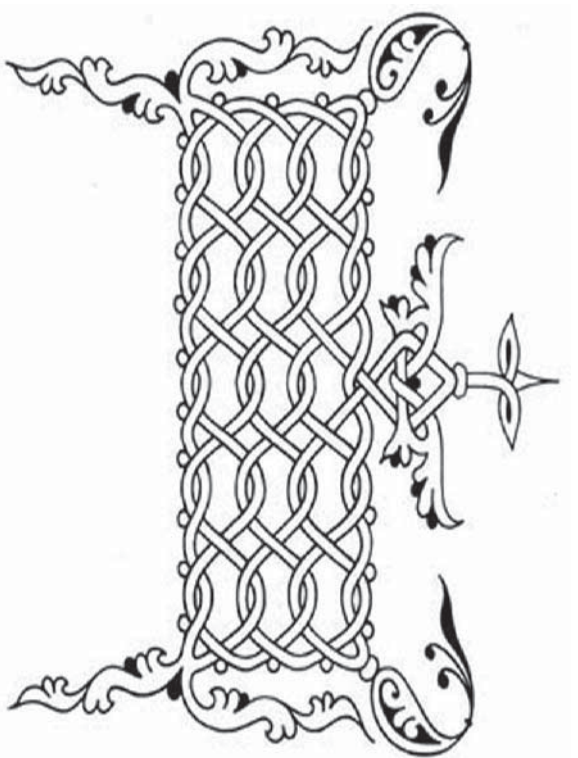
O TEŽNJI I TEŽINI

Znam ovu visinu
što dotiče daljinu i brdo
i hladni vrh,
pod nebom znam san
kad pokazuju se dlanovi
i pokret na pola daha.

Tako jednostavno,
možda samo bogovi znaju tu težnju
prema noći i svjetlu, težini istovremeno,
sav poredak na putu svitaka,
poneko slovo u džepu,
masku za kraj s visine kad se spustim,
tako na dohvat ruke mogućnost.

Atlas podmetnutog ramena
i ostavljen ispod zastave,
nad vodom u pohodu što pokazuje
neverovatne pokrete,
oduzima dah, primećenost samoće.

I kud bih s istinom
kad visina se potroši
i svodi se račun na kraju?
Znam ovo podnožje
na kome sve je jasno!
I spreman prtljag, u džepove prah,
poneki pokret krišom
kako bih saznao povratke.

DUGE POTRAGE

Malo vatre u njedrima
u prolazu ponovnosti,
poznata težnja i boja
koja obojila bi svet.

Sve mnogo puta prebrojano
sada tako blizu visine,
izgona do posljednjeg stepenika
pred vratnicama...
Pajaci u igri s pričom.

Prometej na krovu,
na ledenom kamenu
napola usnio
s pogledom u daljinu
i konop sve zategnutiji,
nebo sada zove dno,
trun u oku već zaboravljen.

Malo vatre u njedrima
bez obzira na duge potrage,
dovoljno za žar i trag na mišici,
za nestalni stih, pijanstvo,
dobrojane dane u džepu.

IZMEDJU PRIČE I PESNIKA

Šest ujutro
kad gubi se noć na tragu
tu na uglu reka
na svom putu u daljinu.

Pomeram se ne tako brzo
preko mosta želja, slobode
s džepovima prepunim sna
i znam dačko ostrvo,
ponovljenu misao za svetlom,
malo hladnoće u njedrima.

Za ponovnu pobeđu
na dohvat kap vode.
Ako žed prevagne osećaj,
staro mesto na klupi
pod vrбом i zatvorenu knjigu?

I kako sada osvojiti
Vizantijski bulevar do kraja
u jednom dahu bez žurbe
ovde na granici sećanja i smrti?
Sećam se pesnika slobode
ne baš slučajno rekao bih.

Malo obećanje za najbolji stih,
otvoreni prozori, pogledi prate me,
potomci na jastuku usnuli,
šest sati u jutro nedovoljno
za sve ono što je rečeno u vetar.

U OKVIRU

Ovo svetlo počinje
ukradenim slovom belini,
kraj reke san dočekuje.
I ne ja sam u pesmi
i sve se jasno vidi!

Da rado u senku pristupio
sa tiritajem na pomolu
i sam Bog zna!
Kako otvorena su njedra,
zemlja pod stopalima,
troši se i raznosi.

Blesne kao pred odlukom
i sve ono što je obećano
nestaje u jednom trenu.
Kap niz čelo pa dalje u nedogled.
Niti od koraka do koraka
razvučene u sve izgubljene poduhvate,
saznanja.

Govorim o verovanju i stvaranju!

Svojim slilkama posvećujem,
neverovatnim putevima,
razlogu da krenem u jutro
prema cilju.

U prolazu kraj nepoznatih likova
ostavljam poznatu ulicu,
pijanstvo razložni dodir prošli!

TALOŽENJE

Plavo nebo
i već odavno poznata bol
i kako promičem tihlo kraj drvoreda
i starih slika, povrataka.

U džepu delić starog papira
na kome stih taloži se,
dan za danom, jutro i predvečerje,
pante prolazi senku u nestajanju.

Plavo nebo...
I postojanost na svim mestima,
otkuda sad u ovom zaleđenom trenu?
Ne znam ishod tišine!
Na kraju priče kad dotakne se visina
u zabrojanosti i ponovljivosti.

Sve boje ponuđene,
kad sva vrata su otvorena,
ko sam!?
Ratnik u ratu bez krajja,
il' skitnik na velikom brdu,
pod starom vetrenjačom?

Plavo nebo,
trag vode na dlanu,
trag soli na usnama,
prekoraćena linija
i jedan dugi pogled u daljinu?

DALJINE NISU ...

Budi jutro
na mom dlanu,
kap vode
u prah što se gubi!

Daleki sever,
vetar nad pučinom nemira,
iskra u oku
pod otvorenim nebom!

Sad kada sanjam
o visini
i kad sve sam video,
i ne verujem ponovnosti.

Budi visina
do koje ja bih!
Kameni stepenik umara.
Kunem se!
Sada bih daleko, što dalje!

Među lišće požutelo
što pod dahom jesenjim
tumara,
ja nisam bio tu,
ti budi!

Šapat posle koraka,
neznana daljina,
sada bih daleko, što dalje!

PTICE U NJEDRIMA

Sa severa vetrovi,
poneka pahulja
i inje na kaputu starom,
poznate slike promiču.

I kako me mora sanjaju,
valovi što odnose zaborav
i brode, ptice u njedrima.
Gledam pute!
Kuda sada vode?

U staru knjigu, zadnji sat?
Sa severa vetrovi,
poneki trag pod vetrenjačom
i sve sam stariji i stariji,
i kraća razdaljina je
između neba i sna.

I samo da sećanja potraju.

Pod uzglavlje
sva svetla sa svetionika,
sve priče ispričane.
I one što čekaju svoj tren,
u meni studen, poznati dah
prepoznat, severni.

DUG PUT DO SNA

Opipljiv mrak,
bazam, tumaram
iz daljine žubor
izgubljene reke.

Vratio bih se
u jutro, raskvašene ulice
ovde me ništa ne drži
za ovo nepostojano nebo.

Al' to nije baš jednostavno.
Gospo !
Kao plač deteta,
tajna ispisana na zidu
onako usputno.
Jesi li ti?
Jesam li ja?
U ovom beskonačnom pijanstvu davanja
i uzimanja.
Moj put kad zovem, otvorena knjiga?

Poznati osećaj pod uzglavlje
što u jednom trenu se javlja,
težnja da uzdignem se visoko,
brzo kao munja
i korak i senku ostavim iza daleko.

NA PRAGU

Uz reku
lagano u predvečerje,
stranac sam obali
bez pijanstva daljine
kad sve se dobro vidi.

Senke u krugu
u igri beskonačnoj,
istina na dohvat ruke,
suviše reči,
uz prejake boje i vetrove,
sad na pragu dočekan,
svoju torbu ostavljam.

Lagan dodir umora,
vino na usnama,
zgužvan papir u džepu,
stih u nastajanju i zastao
na pola puta.

Dogovor s nebom,
izgubljena karta,
sijaj u oku.
Ako me pitaju i slike progovore
u rukama malo praha, mesečina.
Tragom za bojom, pesmom
što utaziće žed.

Put gde zakoraćiu kao otac pesama,
kao dete stihova u obećani sani!

PUT IZGUBLJENOG PRSTENA

Ja sam
u pesmi slobode,
Bog sam zna,
sni moji zabasani.

Pero u ruci,
trag na papiru
i mogu i hoću,
iako posustaje daha
posle dobranog trka.

Ja sam na putu
izgubljenog prstena,
želja i pitanja,
nada i romanse,
prvog i potonjeg koraka.

Obećanja,
ja sam
u prolazu kraj pasa lutalica,
čovjek pod senkom.

Odjek u gluvoj noći
kad pred sobom stane
sa svim ratovima izgubljenim
u bekstvu.

Ja sam glas
što vetar ga nosi daleko,
nad slikom starom nadvijen,
jedan pogled uprt u daljinu.

NEŠTO IZ NUTRINE

Na kiši
pod golim nebom
kao umoren dah,
lepet krila uplašene
golubice.

Odjek koraka,
raskvašeni papir, stih razliven,
jedan izgubljeni tren
pod treperavim listom.
Vodene zmiје u neprekidnom
pokretu,
u neznanu daljinu hrlе.

Čekanje, obale sve dalje,
prozrena slutnja sve bliža,
hladnoća kao san u mrežu
hvata.

Neka reč, slova ispisana na zidu.

Nešto iz dubine
iz nutrine titra, gori.
Oluja sva bliska i munja,
nemir što goni, vodi.

PTICA U POTRAZI

Visoko moja ptica
s vatrom u kljunu, s vetrom u sukobu,
visoko zaklikatala bi!
Ispred ravnica u nedogled se pruža, zove
koraka nekoliko u krugu u potrazi nameren,
u knjizi prazna strana.

U pregovoru s demonom prevrtljivim.
I kako za ključ dosegnuti prvi?
Za uzglavlje grumen soli i pregršt težnji,
prvi i poslednji sam na putu, na tragu spoznajе,
lagan vetar u ledima, jedna tačka nazarena doziva
i sve bliže prema u jutro, u hladno prebiranje.

Moja ptica visoko bi sa belim peroni!
Sloboda tako bliska, titra kroz izmaglinu,
jedan nagoveštaj da večnost je u samom uzdizanju
uz brdo od zaboravljenog početka,
dna preslavljenog,
do vrha o kojem muze govornice su beskrajno dugo.
I ja govorim, krećem, snažno grabim napred,
visoko...

Visoko !
Visina je izvor na dlanu, beskrajno pijanstvo
na kojem žedi su spremne utoliti svoja htenja.
Moja ptica odapeta strela do cilja!
Sad sa težnjama u dosluhu bez prave reči na dohvat,
u ovom trenu sva vrata otvorena.
Male priče već davno ispričane i ne osvrćem se.
U spinjem se na krilima, perju, ja bih što više gore,
da mogu i tvorim, uzimam sve od snova.

KAŽI MI

Ime vode,
kapi što slivaju se
niz zatvorene prozore,
obale na kojoj ostali su tragovi,
moje ime.

Sad kad sam
na velikom brdu
sa koga vidim daljinu,
kad glas do ptica dopire,
hladan vetar prebira prstima.
Kaži!
Istinu o slobodi!

O putevima beskrajnim
na kojim zatočenik sam sna.
Ime prelaza
na kojem dočekujem jutra
u žurbi s par stihova u džepu,
i kad ne naslućuje se cilj.
Kaži mi!
Kako da zaustavim vreme?!

SVE PRIČE

Mi smo zatočenic
ovoga brda
na kojem vjetrovi biju,
traga duge poslije kiše
moja tiha pjesmo!
U ruci trag rose,
rano jutro se priktrada
preko usana napola riječ.

Klizi prema tebi
kao pero tragom
na bijelom papiru,
ja sam tu negdje
na pola puta prema snu.

S ključem skrivenim u njeđrima
kada se vratim,
kada ponekad svratim
sa žutim cvjetovima za tebe,
moja tiha pjesmo!
Mi smo zatečeni
s pogledom u nepoznatu daljinu,
obamrli od nestvarne slutnje
i posustalog daha.

I hoću do vrha,
korakom za korakom u ovom plesu
pijanom!
Mi smo zatočenic
gdje slike su nestvarno vatrene,
kao brodolomstvo preko valova
s potopljenim mjesecom u vodi.

Dok strune violina
se čuju,
ponirem, ponirem!
U trenu kad poželjena je tišina
i kad bijeg je nestvarna potreba,
nestvarni ples povlači.

Vino ljubi
tamo gdje najviše zalutali smo
u izgubljenom trenu starog romantika,
kad kiše prate dugo
smišljaju nakanu
i kad srušeni su svi prelazi.

Sami smo!
Među mnogim obespokojenijima
i pitanjima gdje se uspjeti?
Ponirati bez bola?
Neka gori nebo ispod kojeg smo
zalutali!

U lavirintu,
u voćnjaku utočište prećutali,
gdje smo, šta je pod kaputom starim?
U džepu skrito,
toliko snažno na dohvatu
moja tiha pjesmo?!

TREPTAJ

Sad kad
malo je neba
nada mnom,
verujem ja sam
u tom trenu.

Dodir s razlogom,
uhvaćen trag vode
na dlanovima,
spiram ostatke promakle,
prah sa leve i desne strane,
čutke kroz tišinu,
prolaz za sledeće jutro.

Sad kada prate
bezubi lakrdijaši
s napola praznom bocom
običnog vina.

Kad pronašli su trag
brižno skrivan
na polju ruža,
kad zakliknula je ptica
i ples je skončao
pod svetlim zrakom
doznali su iz prikrajka.

Sa hiljadu pitanja gde je sloboda?
Za ruku ako želja je beskraj,
drži me taj osećaj na putu.

I kad ću nestati?
Ja sam čovek
s džepovima punim slova
i krug.

Zna se obećanje
malih bogova,
kad skupe se sve slike
s puteva i raskršća.

I hoću,
hoću napredi!
Visinu gde su vetrovi,
bez predaje i jakog glasa,
nešto sasvim izvesno
i kad je osećaj prejak,
pod rebrima.

Vratću se
kad vatra se založi!
Moji saputnici
oko nje nisu.

Posle rata
zvona utihnula uhu nevičnom
i senka već zamorena
odustaje.
I sve više nespremna
za treptaj jutarnji.

PAD

Vremena je vrlo malo,
slutim...
na ovom brdu,
na beskrajnoj pučini
tvoje ime je ostalo nepročitano,
ovaj put skriveni ključ tišine,
to je sve što tražim!

U senci pijanog meseca,
na obali, pomračenje je
svedok, tragova u pesku,
spajanja koraka
i još uvek traje traganje.

Vremena je sve manje,
slutim...
veliki prasak čujem,
kako doći do konačnog odgovora
i sve da učiniš kako kažem
i voda dodirne dlanove,
staro neotvoreno pismo.

Pusti da odem
u ovo pronicljivo jutro
i korice knjige sklope se,
priče sve poteku
u nepoznate daljine!
Vremena je malo, slutim,
senke su još uvek u bekstvu
ispod starog uličnog fenjera
ipak...
ti kaži poslednju pa kako bilo!

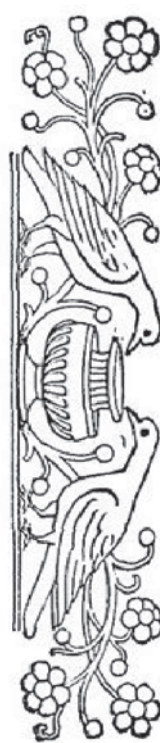
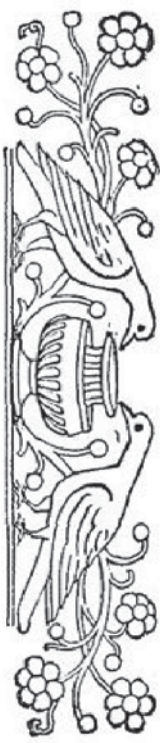
* * *

Pokazuješ
kako uhode
presreću,
glas je s brda
na krilima.

U žurbi,
u plesu,
u igri
ali s dužnom potrebom
prema daljini,
cilju.

Kad se budim
kako ući u trag?
Sledstvu čekanja,
svemu,
poznoj strepnji,
kome je rečeno?

I koliko njih
nosi simbol
početka i kraja?
I čini se da nešto je ispod
sasvim dovoljno jasno
da vidi se i zna,
snažno.

TRAGANJA

MALČANSKI BRODOLOM

Omnia mea mecum porto

Od početka
ogrnut jutarnjom maglom
pomalo prohladnom,
među vinogradima i trešnjama
koraci, pomalo otežali
niz raskvašenu zemlju.

U trenu novog providjenja
i eto vodi dah, uspinje
na vrh.
S perom pod pazuhom
i s pitanjem kako zalutali
brodovi da se vrate?

Na dobru vodu
da otvorim oči
posle dugog sna,
da odmaknem od početka
bez brojanja bez bojazni,
da nedostaje vremena i traganja
ponovno.
Ovo: "Sve svoje nosim sa sobom!"

Pomalo opijen
od pesme što vetar stvara
sa prstima preko čela lagano,
bolje je nego potpuni muk...
I daću sve od sebe da otisnem se.

SUNCOKRETI

za Miljannu Piljević

U predvečerje
kad kroz polegle vlati
zakoračim,
dozovu sećanja
na polja suncokreta.

I prodem
pod starom lipom,
i tako tlho,
i tako jako,
dole kraj reke
pogled spuštenu
ostane.

Kraj puta cvetovi
isprate kao čutnja,
ponekad svratim,
među,
kad munja osvetli put
i sve.

Kiše umiju lice
i kosu sedu,
najbolje zastati pod krošnjom
nekom
i dobro začutati.
Tragovi polako izblede,
moji pogledi prema daljini polete.

POSLE SILASKA

Kad sidem
sa brda
praćen vetrom
na ovom mestu,
na drugoj strani sna.

Kad ponovno
zakoračim uz obalu
traganja
bez sumnje
u staro crno vino
i sve ono skriveno
u rjedrima saznam.

Kad sidem
s velikog brda
praćen kišom
i studen se zavuču
pod stari kaput,
sve se pojavi u trenu,
krene.

Na putu
susretne, obgrli čutnja
posle silaska,
negde vreme izgubi smisao,
dani i noći postanu
beskonačni ples,
ništa.

OVA IGRA

Ova igra,
zove se istina,
ovaj ples,
zove se pobuna,
moj greh.

Kap rose
preko usana
što nestaje
i požuteli list
u padu,
na povetarcu usnio,
ovu tihu muziku.

Odjek kroz noć
kao predaja zaboravu,
kao koraci u vlažnom pesku,
ovaj ples,
od daljine opijen,
a ti si odjek,
s usana šapat,
izgubljena slika, sličica
u hladnim fjordovima
severa.

PREGRŠT INJA

Jutro će čuti
naše korake,
glasove nošene
vetrom daleko
iznad vode.

Slike kad
povrate se
pred očima,
tragove uporedimo,
istinski dodir
hladnoće oseti.

Kad shvatiš da
obale su zaleđene
i nešto nedostaje,
prazne u trenu.
Verujem
da težnja ka visini
još traje!

I prelaz je tu negde,
kad dah u šake,
u mekoću beline,
kad jutro čuje korake.

NJEGOŠEVOM

Kišno jutro,
koraci iza,
ostali,
već prošli,
nedostaje neka
daljina, slika.

Njegoševom
kao kroz čekanje,
beskrajno,
preko prelaza
kopni noć, nestaje.

I kad se smogne
ćutnja,
tako opipljiva,
nadohvat kao pijanstvo
posle crnog vina.

DA SMO

Jesmo li ovde
pod lipama procvatalim
opijeni,
u plesu koji traje?
I da nastavimo,
sa ove, sa one strane obale, svejedno?

I kamo okrenuti,
u kom pravcu a ne izgubiti
dah?

Gotovo sve, kad dokučili smo vrh
spremni za obmanu i opsenu,
valovi što hrle napred,
kad shvatimo šta je napred.
Šta je to što povlači ?

Kad siđemo s brda
u dobru ćutnju uvučeni
u sve reči presečene, ponekad,
ponekad prepoznani.

U tebi je trag,
zamnomo kad stihovi dođu,
kad budu me sreli negde, progovoriću!

Tako u plesu sad već prepoznanom,
ti i ja!
Ne znam gde je najbolji tren,
tu ispod lipa ili u slutnji da smo odjek
svojih koraka.

BELILO

Zgusnute kapi
padaju niz bore,
slivaju se,
kad sam u žurbi
da stignem vetar,
vreme koje ne čeka.

S mišlju
kako spojiti niti,
kad konop je pokidan
i ne znam da li ću stići,
kad rano je i kasno je?
Pitam se ko je počeo,
prvi korak pomalo nesiguran
od noći načet?

Idem, kapi susitižu
ulica slobode već iza odavno
i munja se negde provlači u daljinu
sve postaje igra, nevažno.
A stih hoće van,
čuješ li me?
Znaš koliko žara je pod kaputom,
pod perom, kad klizi preko belila
i dobijam i gubim jasno je.

OSVRT

Nešto nadohvat
ispod kaputa
u trenu u blesku
kao žurba u rano jutro,
kao odlazak posle sna.

Pored zalepršanih zastava
mali osvrt unazad
u ponovni krug stvaranja,
u savršenom redu
položeni koraci
na starom pločniku
istrjavavaju i nestaju.

KAO IGRA LEPTIRA

Da se vratim
na obali reke
i onda zaboravim
sveti prah
razvejan niz vetar.

Onda kad zatreperi list
i srce,
mala priča sa usana ističe,
kad sačekuju seni
na obali,
jedan osećaj snažni u njedrima.

Da se vratim
među suncokrete
u mislima u pesmi
koja pristigla je.

Iz mraka da izbijem,
iz pijanstva starog crnog vina
na obali reke,
da me vide,
pod krošnjju senku da oslonim!

U čamac sva sećanja
kad prvi val nahrupi,
jedan snažan tren kao igra leptira,
ostaje,
na obali reke da se vratim.

U SNU

U snu višnjiar,
tragovi od kiša sprani,
moj brod zalutao
nasukan na brdu,
na Viniku.

I kud god da pogledam
na koju stranu hoću
bez vetra, jedra,
otvoreni dlanovi prema nebu
i zemlji.

Dodir lagani,
vetar u ledima
i kako da se pokrenem,
prema brdu
ili dolini, da znam istinu
kako upakovati tišinu,
dobar izbor pod uzglavljem?

Ovo nije ništa!
Ovo je sve!
Kad prestane htenje i težnja.
U predvečerje kad spoznam mesto
nestanka.

Prstima prekritjem sve
zakrpe kroz koje svetlost prodire,
kroz izmaglinu bi novi dan
zatečen u višnjiaru
i misao, reč koja prati vekove.

TRENI

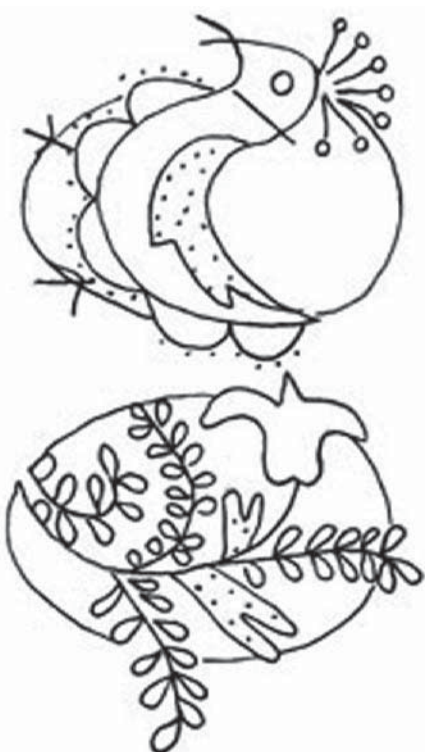
Kroz dah provučen,
dokle god pogled dopire,
u daljinu usurenjlen
među cvetove,
pred slikom večnosti
mrtvog slikara.

Tu ako me demon kuša
pod svetlom fenjera
kad se uzdižem i ponirem,
to je sve!

Dušu sam prodao,
ime zaboravio na prvom prelazu
između pijanstva i sna.

Znao sam i to
kako protuve lažu
i u mesec kunu se,
kako obezbeđuju put i trag slova,
kad priđem suviše blizu boji!

Kist na platnu se zaustavi,
besednici se razidu
u ruci pocepana stranica iz knjige
za mene razložni dodir.

NEBO KIŠA

BUDI SIGURNA DA ĆU ...

Ako izgubimo vreme
u nakani da smo prvi
i pogledaš moje lice
kada se vratimo na obalu
i prepoznamo sve ono što je najbolje,
sami među tragovima u pesku.

Naše mesto odakle polazimo
u novi početak,
trebaće više od jedne reči
da se spoznamo,
govori, vodi!
Zakoraćimo još jednom što dalje,
lagano kad nas sni prihvataju
u naručju, kad mogu i znati!

Pogledaj u moje lice
kad se otvore vidici i magla razmakne,
sa usana započne stara priča
i boje zalaska nas ophrvajui!
Baciću kamen u najdublju vodu, val
baš u trenu kad dostigli smo sve,
kada saznali smo značenje kruga.

I stojim ispred i ne osvrćem se u prošlo,
ti znaš prelaze,
gde sam i gde putujem s razlogom,
koja zvezda je iznad broda, u mome oku.
I kad osećamo da sve se privodi kraju.
Shvataš li sada koji putevi su u torbi,
pod tabanima ponovno!

ŠAPAT

Kocke su bačene
i svi moji brojevi
u čudnom poretku,
nedovoljno pribrani
kad kućne čas.

Za nebo
što otvorilo je njedra
i iz njih progovorila munja,
pevaji!
Kad sam sam na obali
usmeren u daljinu
na tragu stiha, otiska
kad dotičem najdublju misao.

Stopalom penu,
u nastajanju vali, lađu,
prvom traku svetla u susret
iz sna u priskrbljenu tišinu,
prvi i potonji putnik s namerom,
rano i kasno nadohvat putu,
jutro i predvečerje znano.

Šapuće tihi povetarac
u težnji na velikom brdu...

ŠAPAT VREMENA

Otkucava sat,
vreme se prikrada
i kao zmija obavija
i nestaje,
zrno po zrno curi.

Nasmejani lakrdijaši u nastupu
s vinom na usnama,
dvorska luda s pregrštom slika
nedostojnih visina iz najdublje tame,
snažnije nego ranije uz stepenike
u belkstvu.

Otkucava sat
vreme se troši, razlana,
kroz prste prosipa i pada na tragove.

Da li ste čuli o mojoj pesmi,
najmekšoj i najjačoj pesmi iz nutrine
praska?
Saznali za taj dar dovoljnosti,
saznali za moj neprestani rat
u kome ne štedim svoje ratnike?

Glasnike sa zvukom u jednom uhu,
pesnike u večnoj šetnji
s par stihova u džepu,
i dobošara što doziiva pobeđu pučine?
Nekada više iskoračen prema visini
bez čekanja na pragu ćutnje,
pred mostovima ka drugoj obali slobode.

KADA PESMA POZOVE

Kada pesma pozove
ima me među injem,
među lednicima,
u hladnoj vodi
kada zagazim bosonog,
ima me!

Na prtini,
na kojoj tragovi
prislanjaju se,
bregovima snegom
prekrivenim, ima!

U hladnom vetru
što niz čelo silazi
i miluje,
za osmeh čvrsto drži.

Među kamenje
stare planine,
ima!

Koliko treba
na velikom brdu,
kada poteku zvuci
sa stare violine.

MESEČINA

Kako me prenu!
Iz najdublje misli,
iz spokoja i obamrlosti
srebrni trak mesečev
kroz okno prozorsko.

Kako me kuša?!
U ovaj pozni sat,
kao pijanca staro vino,
ove noći smo saputnici
da bolje mesto usnimo
na čun ruke oslonimo.

I kroz prsten noć,
osećam taj otežali dodir
samo u prolazu,
ništa značajno i istrajno
bez spremnosti za jutro.

Stojim obasjan
kao da budim se
sve jasnije, viđenje,
na bolje mesto usmeren
gde protiču velike reke,
visine dostupnije.

OBALOM

Budva 010

Miris limuna,
noć opija prati,
Sveti Nikola usnio
s obalama u mastilo umočenim,
senkama u morskoj peni.

Ja sam putnik, ponekad,
na ovom putu sna, na obali.
S pogledom na daleku pučinu,
u prolazu kraj zaljubljenih barki;
stari slikar zalutao među slikama,
starog grada pod Vidikovcem.

Miris limuna,
zagledana ptica u zvezdano nebo
s opojnom pesmom pod krilom;
čujem nešto istinito i nestvarno,
jedan osećaj vatre pod rebrom.

OBIČNO JUTRO

Rakovica

Jutro, s tina kiša
zavlači prste
kroz senke i razbacana svetla.

Vetar s Avale
susitiže korake,
pogled u daljinu,
još jednu malu pobjedu.

U prolazu neznana lica,
psi lutalice,
poneki glas odnesen vetrom,
lagano oćicanje vremena.

Dovoljan razlog za cilj
kroz metoh manastirski,
pokraj svetog izvora
na kojem žedi se gase, nestajju.

Odakle se san uzdiže do neba.

Jutro je, umorne kapi
niz lice susitižu se, odlaze.
Nešto doziva, sa brda mutno svetlo
odlazi u neku drugu priču.

GOVOR BOJE

Niš

Govorim o vremenu,
 prošlom, o usamljenoj obali,
 vodi, slikama, kad odem
 s kišom u rano jutro.

U svoju pobedu, na putu,
 priču starih pripovedača,
 bez otkrivanja velikih tajni,
 govorim o lepoti žala.

Kad sve se otkrije i ponudi,
 valima što iz njedara pučine nahrupe,
 onda kažem nekoliko probranih reči,
 onako usput al' ipak dovoljno snažno.

O toplim bojama, razlivenim
 niz dlanove poslednji put
 za neko predvečerje, neko mesto,
 govorim: "Gledaj u tu vatrenu boju, plam".

U svom starom kaputu što čuvam
 kaopticu, trak svetla, kao kap vode,
 kao želju za visinom, daljinom.
 Govorim: "Veruj putniku starih i novih vrlina."

22:22

Vetrovi...
 neumorni vetrovi
 na ovoj uzvisini
 od snova odbegli.

Malo vremena za prolaz
 pod svetlima fenjerskim,
 kune me daljina,
 troši moje potonje korake.

Na raskršću
 severa i juga
 neka slova na tragu,
 kroz misao provučena
 daleka pučina.

Nebo i mesec,
 u malo vode na dlanu,
 zapućeni pesnik u starom kaputu
 sa torbom punom stihova.
 Kasno je čini sel!

U trenu spoznati
 puteve, obale i pučine
 dočekati brodove
 kraj svetionika
 svetlo s prljavog okna prosutog
 potom negde u daljinu...

MOJE MESTO NA OBALI

Moje mesto
na obali severa
kad sumrak doziva
iz njedara vetrova.

Dok govoriš
moje ime,
tako jednostavno
a snažno, kao dodir vetra.

Izgubljene korake brojimo,
brodove na pučini
i ptice umorne,
između početka i kraja priče.

Na mom mestu čekanja,
obala začutana,
govoriš nešto sasvim tiho
o besprekornoj daljini.

Dok imam taj osećaj
spajanja senki i vala
uzdižem se iz sećanja
do najviše tačke spoznaje.

JAGLIKIN VENAC

Dugo sam prebivao na vrhu,
na tom mestu pesnika,
blizu oblaka, blizu nedorečenih htenja,
iznad divlje obale,
mnogih brodoloma, slikarevog platna.

Na Jaglikinom vencu,
odakle puca pogled,
na nepreglednu pučinu.
Tu pored stare vetrenjače
s Van Gogove prelepe slike,
jerala je pod naletom vetrova,
stara vetrenjača.

A ja?!
Pod njom sam dugo pisao stihove
o morima i valovima,
brodovima što se lagano kreću,
preko vatrenog horizonta, pred zalazak sunca.

Svetioniku, svetlima i boji sa slikarevog kista,
što traga za večitom vatom.

Dugo sam stihove pisao opijen mirisima pučine
na vrhu, na Jaglikinom vencu.
Dok su galebovi u jatima leteli,
na toplim strujama vetra,
vriskom probijali odjek valova.
Taj osećaj trijumfa je nosio u daljinu,
kao poruka u boci, taj nepokolebljivi osećaj...
dozivao na ponovnost, stihove, ptice u letu.
Pesnike i slikare od boja opijenih.

SEĆAŠ LI SE ANDREA

Sećaš li se ulice
kroz koje smo prolazili
u prve predvečerne sate,
pijani od stihova,
koje smo govorili
u kafetu “Pesnička priča?”

Crvenog vina,
kao zalaska sunca
na dalekom horizontu?
Andrea sećaš li se,
dok je stari kapetan
Rolf pripovedao priče
sa daleke pučine?
I ubedio me da je sever
jedino pravo mesto,
gde bi otpočimuo
posle duge plovidbe,
na kraju svog burnog života.

Zastava i fenjera,
pod kojima smo prolazili
u novo jutro, zapućeni,
ohrabreni mirisom kiše
sa uspravane obale?
Valovi svojom penom,
podsećali,
da smo postojani kao ptice.

Na tom mestu...
u knjizi stihova,
između mnogih redova,
mnogih pesama...
Sećaš li se Andrea?

Pijanah dokera,
i vriska galebova,
od kojih smo bežali
smejući se dugo, dugo,
posle toga. Sećaš li se Andrea?

NAPUŠTENA OBALA

SAN PTICE

Bežim od obale,
od reke u svom pohodu ka daljini,
senki, nad vodom nadnesenim,
od stare vrbe.

Pod kojom sam ti iskopao večno gnezdo
noktima, u onom prohladnom jutru
od kiša bežim,
krila što dodirnuše tmurno nebo.

Od gromova
i vetrova,
od valova i suza u oku,
u bekstvu pred tragovima i predvečerjima,
putevina koji vode na obalu,
na sećanja,
promrzlog blata na rukama.

Od jata ptica
što se na počinak sprema,
bežim!
Od obale, reke na kojoj san ptice
prebiva u vekove.
Perja na koje sni spuštene
u mekoću izmagline i nestajanja,
praznine na dlanu.

Zvukova u zamiranju
kao prepoznana daljina, severna.

* * *

Ovo nije moja reka,
kiše i bujice,
nemirne vode,
poj ptica u vrbaku,
vetar nameren kroz grane povijene.

Crvena boja maka, moja je!

Ni mesec
prevrtljivi lažljivac
sa odrazom u plitkoj vodi.
Ni zrikavci što ga pesmom prate
i lome noćnu tišinu.

Pijanstvo od stiha i crnog vina, moje je!

Putevi po kojim koračam
i vode na brdo, moji nisu,
čamac što na drugu obalu plovi,
ni veslo, težnja da skonča se prelaz
i nešto skriveno u njeđrima pušti van.

Nekoliko probranih reči u prolazu, pesma moja je!

Tu ne prebiva moj san
i moja budnost, mnoga sećanja
neće moj vekovni trag,
razumeću ako samo prodem kao trak dima,
kao predvečerje na dlanu.

Ovaj tren u blesku, moj je!

POSLEDNJI LET

za Anne Frank

Boli ova noć što kraja nema
kroz koju provučen plač, jecaj
i jedna suza u padu
na promrzli dlan.

Ove crvene bulke
u mrtvoj vatri što gore, bole!
Tople lepljive kapi krvi sa usana,
mesečev zrak kroz žicu provirio,
ispisana priča na starom požutelom papiru,
tavanski san o slobodi, boli!

Slomljeno krilo male ptice
osujecene u svom poslednjem letu.
Boli ledeni pogled u kojem nebo
vrisnulo je u beskraj.

Na stepeništu decenije i vekovi,
zalutali u pesmi ptica,
stare slike u džepu, bole!
Sećanja i nestajanja, nepregledi tišine.

MALO LI JE

Pesma za nikog i za svakog

Oteli ste mi ognjište,
kuću i baštu,
višnje u cvetu
i stari orah,
grobove
da na njima ni slova
ne prepoznam.

U mom krevetu,
na jastuku spavate,
snivate krvave božure,
pokriveni mojim ćilimima
što ih je majka,
kao devojka tkala.

Iz mog putira,
za mojim stolom
ispijate crveno vino,
moju krv,
iz sedam vinograda metohijskih.

U mojim cipelama
gazite niz dečaćke pute,
pod starom lipom,
kad najljepše zamiriše.

U mom kaputu odaginjete stud
u prvo predvečerje,
kad puhne povetarac
sa Veternika i Dragodana.

Ej! Malo li je?
I pesme, moje
oteste
u njima stihovi, ravnice
i suncokreti,
žitna polja nepregledna,
sa zalutalim makovima,
kao zvezde na nebu.

Hiljadu i petstotina pesama,
malo li je?
Zlikovci!

CRVENI KAMEN

Kamen crvene boje,
 taj kamen izgubljene duše
 na putu od juga prema severu.
 Među makovima, zalutala,
 suncokretima opijena i mesečinom.
 U pratnji pesme noćne ptice,
 ispraćena tragovima pod starom lipom
 na velikom brdu htenja.
 Taj kamen crvene boje u mojoj torbi skitaljki,
 među sećanjima i vekovima.
 Na obalama i prelazima,
 sa kišama i olujama,
 nepreglednim pučinama i plovidbama.
 taj kamen crvene boje u mom oku,
 na dnu duše.
 Na dlanu žaljevitom u kapi rose,
 u prvom jutarnjem dahu,
 taj kamen, u kome mesec prebiva i svetlo fenjersko.
 Stihovi večne pesme i moje pero bele golubice.
 Damar srca pod grlom, kad nahrupi pesma.
 uz vrisak violina,
 uz vino staro metohijsko.
 Pijanstvo što grih bahato i nepoštedno,
 kamen crvene boje pod jastuk u nesaniici ka snu
 izgubljenom u najtamnijem kutku čekanja.
 U džepu starog kaputa
 u kojem severni vetrovi biju,
 u kojem stara pisma požutela, čute jedno ime,
 čuti jedna slika...
 Taj kamen crvene boje sam među trunjem,
 pod nebeskim dahom, plavetnim.

70

RUNE NA DLANU

Odine!
 prepoznajesh li
 pesmu moju?
 Pesmu od boja plamenog juga,
 sever što njima prebojavam.
 Šaku zemlje
 među kostima,
 miris kamenog cveta
 sa brda crne ptice?
 Ovu žeđ sa usana vekova,
 na Labu što utolilo bih,
 moju krv, srebrnog meseca,
 na polju suncokreta što pokapa?
 Odine! Prepoznajesh li,
 korake moje u nepoštednoj težnji?
 Ka vrhu s demonom kušnje,
 i osporene vatre pod rebrima.
 Ovaj hladni dodir senke
 na prelazu ka drugoj obali,
 obol i iscertane rune na dlanu,
 prepoznajesh?
 i pogled na nepročitano pismo,
 u džepu poruku sa svim trunjem odtrajanim?
 Ovu torbu skitaljku za svaki put spremnu?
 Prsten večnosti, što nosim
 i kamen crveni, odgovor za sve potrošene noći,
 i mene skimnicu u starom kaputu?

71

PESMA ČUTNJE

Ćutim ovo predvečerje
iz njedara jeseni,
stih što pohodi me
iz najdubljeg hodnika,
iz najdublje nutrine.

Ćutim!

Ovu kap kiše
što na putu je,
u bespoštedno nestajanje
jabuku sa tvoga dlana,
jedan šapat u vetar.

Ćutim!

Nemirni val
na obali kad skonča,
i kad noćna ptica se oglasi
svojim opojnim pojem,
meseć kroz grane i lišće proviri.

Ćutim!

Korak što daljina ga ispija
u dahu zamiranja sa druge obale,
senku pod žutim svetlima feñjerskim
u lelujavom plesu, stapanja,
kad izgubio sam ime.

Ćutim!
Ovaj prolaz kraj zlatnog lišća
dok treperi na dahu vetra,
psa lutalicu zagledanog u tmurno nebo,
i zvezdu padalicu u tvome oku,
jedan treptaj večnosti u usporenom pokretu.

MASKE

Čujem kroz vetar
iz daljine, tvoje ime
u ovo prohladno jutro
što se prikrađa
i kroz prste jeseni kaplje.

Čujem nešto kao jecaj violine
kroz vetar iz daljine,
sad kad skinuli smo maske
i nepovratno ispratili noć,
ugasili plamen sveće.

Skončani posle blagog naklona
u trećem činu,
kad svi zastori su spušteni,
listove u knjizi okrenu promrzli prsti.
U ovo jutro što se prikrađa
i kroz prste jeseni kaplje.

Čujem glas što nosi ga vetar
niz raskvašenu ulicu, posle kiše.

Govoriš!

nešto kao nedorečeno,
a ipak jutro je,
naše maske probrane,
na dohvatu ostavljene,
stajemo zaustavljamo se, obamrli,
posle završene odglumljene predstave.

Ipak jutro je!
ogrnuti ćutnjom nestajemo,
u lavež žutog psa, zagledanog u mesec,
i jednu usamljenu zvezdu.

Čujem odjek koraka
u ovo prohladno, prokazano jutro
što se tiho prikrađa,
i kroz prste jeseni kaplje.

BOSONOGI

Kroz ovu noć zalutasmo
od mesečine opijeni,
od pesme bahatih zrikavaca
u dodirnutu htenje,
probranih slova i imena,
u koja zaklinjali smo se.

Kroz vatru od prapočetka,
plamen u koji pogled utkan,
razliven niz blještavi trak,
igri iskonskoj, igri stapanja,
poniranja do najdubljeg daha spoznaje,
u koji bivali smo bespoštedni.

Kroz sve vekove na svitku odgovora
sa zaboravljene obale, zalutasmo
darivani obećanjem da sići ćemo na vodu,
nemirnu vodu nastanka i ključa
za sve prolaze bosonogi i nagi,
da jedini smo pod bremenitim nebom.

Zalutasmo u sopstvo i nutrinu
bogohulni, praznih dlanova, sa svim sećanjima,
sa ovom pićom pod grlom,
sa ovim treptajem što vasseljenu dotiče,
trag davno ostavljen u prolazu,
po kojima pamtiće nas trajanje.

MISAO

Lutao sam njedrima noćnim,
tražeći najlepšu misao,
na svojoj nepreglednoj daljini,
obećavao joj najbolje mesto,
u pesmi, nije odgovorila.
Samo neka razotkrivena tišina.

I zato ovo promrzlo jutro bacam
u najveću dubinu, svoje ćutnje!

CRNA PESMA

Kad noć sred polja,
otvori njedra,
brod med' cvetove maka,
naduta vuku crna jedra.

I ovaj hladni dah vetra,
pokrov na tvojoj nestaloj duši,
k'o leptir u igri,
što hoće žuti mesec da sruši.

Na trag pod brdom,
na kapi mnoge, prosute krvi,
kao kritik pesme crne ptice,
pod listom ćutnja, što se mrvli.

Kad tvoja negde draga slika,
svrati u tamne hodnike srca,
pogled kroz šapat dotakne nebo,
ruka k'o nestvarni san, spusti na dušu što jetko greca.

Pod svetlom sveće što slabo gori,
u torbi crnoj, crveni kamen,
zovu obale, zovu beskrajni severni puti,
i jedan večni modri plamen.

Kad noć sred polja,
otvori njedra,
niz vale žitne, jedan izgubljen brod,
vuku naduta crna jedra.

U oku razvejanog praha trun,
kap kišna na hladni dlan,
kazuje da to tvoja pesma, nebesima luta,
nad hladnom humkom, nemirni san.

Nad ovim božurum cvetom,
što sam sred noćne tmine čuti,
sve umorne povorke lelujavih seni
sa jednom mišlju da ponovo tvoju pesmu kos će čuti.

Kad noć sred polja,
otvori njedra,
na moru jednom sred vasesljene, zapućen brod,
vuku naduta crna jedra.

Nad tvojim uzglavljem vetar,
bura i huk i treptaj lišća iz ruku jeseni,
ruža crna i njen divlji i oštri tm, kroz damar vremena,
provućen jedan mesečev zrak sneni.

Kad polje nebesno cvetom iz srca
vatreno zamiriše, kad crni pupoljak otvori lat,
obale spoje i prelaz konačno, pređi kaže,
iscuri zadnje zrno, potonji sat.

Ptica rugalica prokune zlice,
demonsku ruku i oštri mač,
polja i nebo, jata u letu, crne ptice,
stihove pesme večnosti i neba plač...

ZNAM KAKO TREBA

Znam kako treba
da izgledaš,
koliko stihova
u tvoje srce da položim,
koliko rimovanih poljubaca
na tvoje oči i čelo,
da utisnem.

Znam kako treba
da izgledaš,
malo crne i bele,
sa ponekom senkom
na tvom putu,
koliko mesečevih mena,
na tvoje lice,
koliko priča ispričati, znam.

Znam kako treba
da izgledaš,
i o tebi govoriti,
pred mnogima,
sa svim prosutim slovima.

Al' ne znam koliko treba čekati,
da tiho zakoračiš,
niz dlanove moje,
i prelistam te kao knjigu.

Znam kako treba
odčutati posle svega,
kad zatvore se stranice,
i stihovi tiho oteku,
sa hladnih usana u nepovrat.

Znam kako treba
da izgledaš,
tu preda mnom u hladnom jutru,
sa malo inja u kosi,
znam i koja reč će biti najjača.

Al' ne znam koliko treba čekati,
da se pojaviš iza nemirnog sna,
sa svojim mirisom na žuto lišće,
poznate jeseni, tu pored na obali reke.

Znam kako treba
da izgledaš,
sa malo crne na prelazu senki u belo,
sva raskošna kao prolećno jutro,
kao plovidba na beskrainoj pučini,
kao razlivena boja na slikarevom platnu,
kao opojna melodija sa stare violine,
umivena prvom jutarnjom zrakom.
Znam kako treba da izgledaš.

ZATEČENI JUTROM

Ostavicu sne
na tvome krilu,
dok stari sat otkucava
zadnje trene
i potom odlazim.

U tvom oku iskra,
i jedna modra zvezda,
iz njedara neba,
dok s tela kaplje jutro.

Na kraju tu ostavljam dodir
i malo vatre,
ispod starog kaputa,
svakako potom odlazim.

Samo ostavljam deo sna,
na tvom krilu,
i jedan tren, od već prošle noći,
pod fenjerskim svetlom.

A ti ne znaš,
šta je iza,
iza potonje izgovorene reči,
tu na do vratku, kao otvoreno nebo,
sa malo ispraćene čutnje,
tu preda mnom sa mirisom jabuka.
Ti si!

Podsećaš me na blizinu reke,
negde iz daljine odjek laveža,
pasa lutalica,
sa još dve – tri reči, onako usputno,
malo povijen, od noćne čutnje oslobođen,
za novo jutro spreman, odlazim,
jedna munja iz daljine prati me.

IZMEĐU PUTNIKA I PESNIKA

Kada se vratim u svoju pustinju
na tragu svih odgovora. Bez pravog
saputnika, sa ključem za sve krugove,
pobedim žed vekova i noć prespavam
sa najotrovnijom zmijom. U prvo jutro,
sa svojom senkom nastavih put.

Pronađem izbrisane tragove prošle,
jednu misao odapnem prema vratnicama neba.
Kada otvorim dlanove i prah sa njih
odnese vetar, severni hladni. I istina,
istina se pomoli na kraju dana,
na pomolu predvečerja. Kada se spoznam
između neba i tla, sve stane i samoća
progovori glasno: “Gde je početak i kraj.”
Kada mi zmiija ponudi odgovore,
zauzvrat tražeći jedan izvor iz najdublje nutrine.
Misao se visoko podigne i vreme zastane,
u svom hodu. Negde na pola puta sustignem,
pesnika što crnu torbu nosi i u njoj crveni kamen.

* * *

I tada kaza mi svoju pesmu večnosti.
O, kako prenu me ta pesma! Iz obamrlosti,
i polusna i svi moji izvori iz najdublje nutrine
uzburkaše se. I dobro zapitah se: “Ko smo to,
na mapi zvezda?!” – Pesnik i njegova pesma nastaviše
dalje, a ja nad ponorom svoje misli ostadoh sam,
da odgonetnem sopstvo. I dobro spoznah: “Da
pesnici su tanak led preko kojeg valja prebauljati,
i što jači trzaj i pokret bude, to veća je čeljust tvoga

nezanja koja progutaće te.” – O, Gospode! Zar da me
sa pesnikom kušaš, na ovom putu proniknuća?
Zar pesnikova oluja i grom ne leže ispod njegove
najtiše ćutnije? A vetar je pohotna tišina.

A meni treba pesma zrikavaca i da ponovno se sa
pustinjom stopim, da žed me više ne mori.
Al' zapadom u duboku misao: “Sada na koju stranu?”
Dobro zapitan zastadoh, i pustinja zastade u meni,
i moje sopstvo zastade u njoj.

* * *

I gle najednom vreme se probudilo iz svog sna,
i dade se u besomučni i bezobzirni trk i progovori
“Vreme nikoga ne čeka, neće ni tebe!”

A ja tek što prohodao sam, posustajem u ovoj pustinji,
tražeći oslonac na onoj pesnikovoj pesmi večnosti.
Pesnika sa crnom torbom i crvenim kamenom u njoj,
o kamenu još ne beše progovorio. I kako ni mene vreme
neće čekati i sam se dadoh u trk, dohvatih vreme
za rukav i jedno dugme i ne popustih. Al' vreme se otrgnu
i odbaci me na pesak i prašinu i mnoga duboka
spoznanja zadobih, i pokapa krv i znoj tu
pred budućim koracima, mojim putevima.

Ono dugme vremena osta u mojoj ruci: “O, male
velike pobede nad vremenom koje nikog ne čekaj!”

– I evo još ga u desnoj ruci, šaci držim.
Potom nastavljah put sa svojom malom pobedom
i velikom težnjom, dok moja vatra i plamen se polako gasi.
I ova noć me lepljiva svojim plaštom grli: “O, samo
da istrajem!” Do jutra, do prvog zraka sunca,
a potom već nekako, moja ptica iz nijedara pronaci će put
iz ove pustinje.

KAŽI MI IME KOJE SAM TI DAO

Kao da ukleta si,
u mojim njedrima,
dok privijao sam te,
i čuvao od prve rose
i hladnog dodira jutra,
dok ćutala si duge vekove sna.

Možda zbog toga
zalutali smo na ovim
dugim putevima,
opijeni od crnog vina,
ili? možda što ispratismo noći,
u Grobljanskoj 66
gde sve ulice liče jedna na drugu.

Kaži mi!

Koliko lutanja u nama
stalo je pod stari kaput,
koliko kiša na dlanovima
je isprano, kaži!
Kako pukla je ravnica,
kad prešao sam reku
u jutro nalik na slikarevo platno?

Kao da ukleta si,
među ovim pijanim slovima,
među stihovima, što vode u san.
Kaži mi ime reke što osta iza
i za kojom ne osvrnuh se
u ono jutro, slikom što nosim je
negde duboko u sebi.

Kao da ukleta si,
u ovoj nepoželjenoj tišini,
u ponovnosti, niz ove beskrajne puteve,
u ovoj večnoj pesmi, pod golim nebom,
kaži mi ime koje sam ti dao,
kad gorele su vatre,
i kad nebo spustilo se na obalu.

Svici kad spleli su se u klasju
i mesec svoj prah prosuo na trag.

IZ NOĆI

Kuda sada,
kad sve su slike zagubljene
prošli koraci prebrojani,
oni u težnji ka visini,
na snove spuštenu?

Kuda kad kiše beskrajno liju
i svi putevi su zatvoreni?
Dah skriven u promrzle šake,
daleke plovidbe!

Pesmo, ti si sa mnom,
na ovom nepreglednom dlanu života,
sami, na tragu dugih lutanja,
opijeni od mesečine, crnog vina,
i laveža pasa lutalica.

Ti i ja u ovaj šapat, sa usana
pod zvezdanim nebom,
kao pod jedrom starog jedrenjaka,
Na dalekoj pučini!

Pesmo, ti si kao potonja plovidba
u nazrenu daljinu,
trag svetla nad ovim treptajem senki,
pod krilo ptice,
što pomera noćne zastore.

Na prelazu između dve obale,
između neba i sećanja,
između dve ispisane stranice,
dok silaziš sa usana,
dotičem te nestvarne dubine
i s vrčem vina ispraćam noć.

KRALJEVSTVO BARA I SAMOĆA VISINE

Dok izlazio sam iz bledila jutra, iz njedara noćnih iz koprene polusna. Zapučen u neku svoju daljinu.

Moje sopstvo progovorilo je: “Dugo si bivio uspavan, tihom pesmom šaptača i snevača.” – Otvorih sva svoja čula. “I kada šaptač i snevač saputnik bude, tvoji šapat stopiće se u njegov šapat u san snevača, veruj!”

– I nastavi: “Dugo si uspavan tihom pesmom bare, tihom žabljom uspavankom, i zujanjem rojeva barskih mušica i plesom punoglavaca.”

Otvorih vratnice široko svom pogledu nad tim rečima, svoga sopstva. A demon snevačkog kraljevsta iz prikrajka se smejujlo svojim zluradim osmehom, najednom se prenu, i reče: “Nudim ti još bolji san o večnosti snevača i auru, sferu, nestvarne boje i lepote.”

– Sopstvo dodade: “Tvoja pesma među mnogima je prazan balon il’ najbolje glas u zamiranju, među grajom i žagorom.” – Rastuži me ova beseda u ovo jutro koje tek što ponudilo se: “Ti si u polusnu demonove uspavanke o kraljevstvu bare, kraljevstvu žaba i punoglavaca u pratnji barskih mušica”.

– Zar je tako? Zar i kraljevstvo bara i žaba nije dostojno kraljevstvo?

“Dugo si dremežom ophrvan tu pored blage vatre.” – Reče moje sopstvo i nastavi: “Neću tvoje mlake pesme od koje moja utroba beži, neću smrad ustajale bare i kreket žaba, zujanje rojeva mušica, neću!” – Sad posve sam otvorio sve svoje prozore i gledam budno. – “Neću tvoj tih žubor sa reke ravnice što otupljuje ti čula, ni tvoju muziku mušica.”

– Trgoh se i iz mog levog džepa ispade

nekoliko stihova i pobegoše u zagrljaj punoglavcima.

O, čuda! I punoglavci ih dočekaše zagrljajem i stihovi, oni, njih zagrljiše. Al’ moje sopstvo nastavi:

“Hoću da napustiš tragove kornjača i sa tog puta sیده, hoću da na strujama kondora se podigneš

i pesmu visine od vetra naučenu ispevaš!” – Gledam u visinu. “Neću tišinu snevača, hoću te gde gromovi biju i da glas se tvoji, kroz njega uzdiže visoko.”

– Tišina ustuknula je “Čujem – Odgovorih.

“Hoću da u najveći brzak planinske reke baciš svoju najtišu pesmu snevača, da se na planinskom vrelu napiješ”. – I začuta moje sopstvo, “Čujem!” – Odgovorih, i moja budnost se sada podiže i progovori

“Zaista čujemo ove reči!” – U meni vri, i ponovno ogłosi se sopstvo “Hoću da vetrovi te šibaju i ledene kiše umivaju lice, za ruku da držiš budnost i da planinski dah duboko u svoja pluća uvedeš.” – O, zar je toliko posmrucе moje!?” “Da progledaš kroz oči kondora u njegovu daljinu. Cijuk pilića ostaviš cijuku pilića, a tvoje mesto ispod orlovog pera dosegneš.” – Kaza i prosu tu preda mnom sve što je imalo moje sopstvo.

Al’ pobuni se moja težnja ka kraljevstvu bara i žabaca i povuče me na levu stranu. I sopstvo skoči i ono dohvati desnu ruku i vuče svom snagom, a ja tako razapet u neverici, iščekujem ishodište. Samo se demon iz prikrajka smejujlo pored svoje vatre u kojoj je zalagao nekoliko mojih oteatih pesama. Kako je koju bacao u vatru plamen je sve više radosno lizao

u visinu i podizao varnice. – “Sam ću razrešiti svoj put.”

– Progovorio sam. – “Ne suviše si u zagrljaju nedoumice progovoriše, moja težnja ka kraljevstvu bara i žabaca i moje sopstvo što ka visini i daljini me vodi.

Demon zagrcnut od neizmernog zadovoljstva i žara sreće pred ovom scenom, još žešće je bacao u vatru moje davno otete pesme. I kako u toj sreći nesmotren je bio, jedna pesma mu ispade iz ruke. Ova pesma što pade iz demonovih ruku zapeva svoju pesmu sećanja i pruži jednu staru izbleđelu sliku. Sliku izgubljene duše, demon se prenu i povuče, pred slikom izgubljene duše, povuče se u svoj duboki tamni kutak, bez glasa, bez trijumfa i začuta.

* * *

Ono objavljeno, probuđeno sećanje zaplaka i visoko podiže krila moje ptice slobode, koja od onog drmusanja iskočila je iz njedara i sada i ona zagledala se u visinu. Moja težnja ka kraljevstvu bara i žabaca popusti i izgubi pogled negde iza svih pokušaja i htenja: “Tvoj put je ka visini, ka budnosti i daljini.” – Progovori ponovo moje sopstvo. A ja iz ovog pomoljenog jutra sa svojom pticom slobode krećem ka svojoj visini.

* * *

“Hoću da verujem “ – Progovori ptica: “Da verujem u visinu gde samoća je vrlina probrane reči.” – Osluškujem pticu iz njedara. – “Hoću da visina oslobodi najdalju i najoštriju misao i na vrh svog vrha i visine uzdignemo je”. Gledam u tom pravcu. – “Da se izgubljeno ne zaboravi, da se neodsanjano ne prestane sanjati.” – Zaklikta – “Držim se za ove niti spoznajete!”

– Odgovorih: “Da tragove ostavimo tragovima, svojim i svojem nastavljanju i svojoj ponovnosti.” – Govori moja ptica. – “I kad nas ne bude, pročitaju naša pisma o večnosti, i prolaznosti, svom bivstvovanju između ispisanih stranica života.”

“Neka tako bude!” – Odgovorih i podoh za svojom pticom.

IMAM

Imam leptira
u levom džepu,
pticu u njedrima,
i tebe kraljicu snova
kroz noć što dolaziš,
lagano budiš me.

Dok daleko je nebo,
dok daleko je naša obala.

Imam sve boje
crne i sive, senke,
prigušena svetla,
sve noći, zatečene na putu sna,
i pero pod uzglavljem,
malo zvezdanog praha
nadohvat svoje nutrine.

I tebe u velu magle,
pred jutro kad dolaziš,
sa hladnim dahom što prati me,
imam te na tragovima
starog papira, brižno sačuvanom,
u džepu starog kaputa,
bosonogu na promrzlom dlanu.

U ovih nekoliko
probranih reči i slova,
pod srebrnim osmehom meseca,
u ovom dahu, na kraju noći,
u ovoj tišini, u zagričaju jutra,
u ovom pogledu psa lutalice.

Imam u ovom beskraju titraja,
u ođjeku svojih koraka,
u svim mislima koje nadolaze,
iz moje najdalje daljine.

I kad se iskre u vatru stope,
u zadnjem pijanom plesu,
dajem ti najbolje mesto,
među svim stihovima svojim.

PLOVIDBA

Moreplovac je kao pesnik,
stalno na valovima nepreglednim,
ka dalekim pučinama, beskraja.
I pesnik među rojevima zvezda,
na valovima svojih stihova
u stalnoj potrazi za svojom najboljom pesmom.

I kad plovidba otpočne,
brod se na pučini zadesi i s morem stopi,
pod golim i zvezdanim njeđrima nebesa,
povratka nema zbog jednog neodlučnog,
kolebljivog, zalutalog mornara.
Što kraj vatre kamina bi da kosti svoje ogreje,
ispije topli rum iz napunjenog vrča.

Zato dobro se zapitajte pre no što na ovaj brod,
nogom i svojom voljom stupite!
Da li su zvezde dovoljno visoke,
da li su nepregledne pučine dovoljna daljina?

Na pola puta plovidbe, povratka nema!

ČEKAJUĆI GODOA

Veliko delo pesnika i pisca Semjuela Beketa.
Sa kojim sam se susreo kao mlad davnih osamdesetih,
kada sam bio na početku svog stvaranja. Kad je moja
senka dolazila sa istoka, i kada sam spoznao pisanje.
Perom svoje bele golubice, samo što namerila je da
uzleti prema nebu, zastade i pruži jedno svoje pero i reče:
“Uzmi ovo pero, možda će ti trebati, piši, mada od tog
pisanja nećeš se hleba najesti i vina crnog napiti, nećeš
se nešto ni proslaviti” reče moja bela golubica i nastavi:
“Osim što ćeš oplemeniti svoju dušu i poneku koja ti
pročita neku zalutalu pesmu.” – I nestala u visinama u
njeđrima nebesa. A ja sa tim perom sve ove godine,
evo putujem nedokučenim putevima i ploveći
nepreglednim pučinama stihova.
Ipsujući stranice života između dve korice knjige.
Čekajući na onog gospodina Godoa iz dalekih
osamdesetih, spreman da pomerim brda i planine
i sa najvećeg vrha dohvatim zvezdu padalicu.
Čekao da donese torbu sa svojim obećanjem, čekao.

Čekao, sam!
I prve noći, Godoa ne bi,
al' dođe jedan patuljak sa sedom bradom,
i reče: “Ne brini doći će sutra!” – I ode negde u neku
njegovu daljinu. Poverovah i nastavih da čekam.
Druge noći ponovo dođe patuljak, ali neki drugi,
meni nepoznat, kojeg ranije nisam vidao.
I reče: “Ne brini doći će sutra, samo bolje je da ga
sačekaš noću, jer noću je obećanje nekako punije,
izgleda nekako veće.

Pa kad ga pogledaš a tebi zaigra srce,
i sva toplina je oko njega,
gledaš u ono obećanje i ono gleda u tebe
svom svojom bespošteditošću, i raskoši.”
Al' samo da pristigne gospodin Godo sa onom njegovom
torbom obećanja.

I vidim sa ovog visokog brda da plovidba se sprema,
jedra se nadimaju pod dahom severnog ledenog vetra.
A ona neće da čeka! Neće ni ovog Beketovog Godoa
ni njegovo obećanje iz sjajne torbe, vekova.
I neće ni svi stihovi moji.

I kako ode onaj patuljak,
iza njega se pojaví pajac, sa prelepom šarenom kapom
u desnoj ruci je držao narandžu,
a u levoj lepu crvenu jabuku,
i kada dođe do mene pruži mi onu narandžu u desnoj ruci.
“Ja volim jabuke!” – Progovorih.
“Volim i ja!” – Reče pajac i nastavi.
“Bolje je da uzmeš jednu moju šarenu laž, ona nema
postojanu obaveznost” – Malo zastade i nastavi.
“Pogledaš je pa ako ti se sviđi uzmeš, i kad je razgolitiš,
nećeš se razočarati njenom lepotom”.
“Ne ipak ću ja sačekati ovo obećanje!” – Odgovorih.
“Kako hoćeš!” – i nestala u velovima noćnim.

I kako čekanje hita u nedogled pomislili
“Prevario je on i Beketa, zašto ne bi i mene?
Zato ga se oslobodio kao vrellog žara sa općenog dlana”.
A ja i dalje čekam, i u tom čekanju kroz vekove,
setih se jedne svoje misli, koju sam skoro negde izgovorio.
“Obećanje je tanka nit za koju se očajnik drži!”
I moja senka je već dobrano umorena
i zapućena prema zapadu.
Čekam i sve moje pesme pod perom bele golubice, napisane.

NEBO JE SA MNOM

Koračam i nebo sa mnom
ulice raskvašene,
vetar raznosi listove,
starih novina davno pročitanih,
u jedno već prošlo jutro.

Trajem u prolazu i nebo sa mnom,
nad ovim požutelim lišćem,
pred jednom parkovskom klupom,
u oku pospane, promrzle ptice odraz,
sa malo vode, sa dlana jutra.

Koračam i nebo sa mnom
stazom nestvarnog mozaika,
korak po korak, mnoge godine
tu preda mnom spojene,
u jednom običnom prohladnom jutru,
sa nekoliko kišnih kapi niz lice.

Odlazim, i nebo sa mnom,
dahom u promrzle šake,
polušapatom jutra, bez osvrta
bez zastajanja.
U neku dobru daljinu zapućen
sa malo usputnih stihova,
na starom papiru ispisanim.

POSLEDNJI PLES SENKI

Nestaješ
kao nagoveštaj
mirisa kiša,
niz tragove
od pene i kapi vode,
vetrom praćena,
sa jednim pogledom,
kroz neprozirnu tminu.

Kad bi bar rekla
svoje ime, tiho u šapat,
i koliko stihova napisati,
u ovoj pesmi stapanja,
kad kune me pero,
kad grle me noći,
prozirnim dodirom sna.

Nestaješ između odjeka
dva odmerena koraka,
bez osvrta na pređeno, odtrajano
u poslednjem plesu senki,
pred probudeno jutro.

A ja bih da krenem,
od početka stvaranja,
i tada pustiću te
u ovaj lavež psa lutalice,
ispod svetala fenjerskih.

U ovaj tanani zvuk
što kiša ga donosi,
iz tmurnog oka neba,
ipak nestaješ, kroz prste,
koprenu istrjajalih snova.

Kad troše se minuti
na starom satu,
ptica se čuje tiho iz daljine.
A ti, ti nestaješ!
niz tragove moje...
Već davno iskoráčene i izbledele.

STAZOM VIKINŠKOM

Otkud sad
na ovoj ledenoj stazi,
sam, sa svim stihovima,
da ćutim ovu tišinu
što odjekuje u mojem sopstvu
i ja odjekujem u njoj
svojim koracima u nestajanju?

Otkud pod ovim nebom golim,
u ovoj ledenoj pustinji,
kad studen je ušetala
pod kaput stari,
i u džepove se dobro sakrila,
kad svojom rukom za dah
drži me sad, sred ove nestvarne noći?

Otkud, kad misao se usporeno,
iz daljine lagano primiče,
i stapa u jednu zalutalu reč?
San na pogled poljubac spušta.
Otkud u ovo bespoštedno i beskrajno
kruženje, samo meki tragovi u njemu,
kao moja ponovnost sa dlana već pređenog,
i prekoračenog puta?

Otkud, među svim ovim pesmama
za prebiranje spremnim?
I torbom sa čarobnom odgonetkom
u njoj, sa svih puteva sabranih.
Otkud ja sa većitim skitnikom,
i moreplovcem na ovoj nasukanoj obali?

Bez broda i jedara,
u ovoj gromoglasnoj tišini,
u ovom odjeku zapitanosti, otkud?!
Sa svim svojim izgovorenim htenjima,
kako preko staze zaleđenog mozaika?

Sa ovim ožiljkom davnine, na rebru,
kad prohodao sam severnim stazama,
vikinškim.

SVE TO PONOVO

Vratio bih se!
da vidim svoju kuću.
stari orah i baštu,
višnje u cvetu i starog mačka.

Vratio bih se!
na staze i puteve svoje mladosti
kada sam bio mlad pesnik
sa par stihova u džepu,
ali velik' do zvezda.

Vratio bih se!
pod lipu u junu kad najljepše zamirišu,
pod njima sam govorio svoje stihove
odabranicama svoga srca.
Hteo bih među polja, suncekreta i maka,
na obali Sitnice, među pice,
u pratnji njihove pesme,
u vrbake da vidim njihova gnezda
i male ptiće, hteo bih!

Vratio bih se!
da vidim svoje grobove i spomenike,
sveći voštanici plamen da upalim,
da se prekrstim za voljene duše,
dok golubovi u jatru okolo lete,
dok vetar svoju priču prepričava
i krije u krošnjama razgranatog drveća.

Vratio bih se!

Na polje moje nebesko prepuno zvezda
sa toplim mesecom,
u duboku noć da zadem kroz žito
i zlatno klasje u pratnji pijanih zrikavaca,
hteo bih!

Svoje otete pesme, sve do jedne,
sve stihove, slova i mastilo
na starom papiru već izbledelom.
Svoje stare fotografije brižno poredane
u fioci tu odmah do moga uzglavlja,
hteo bih pogled sa svog prozora
što vodi nad poljem u nedogled,
kao nad nepreglednom pučinom morskome.

Vratio bih se da vidim!
svoju kuću, stari orah i cvetnu baštu,
višnje u cvetu i starog mačka,
kako za golubovima neprekidno trčka,
hteo bih da vidim sve krovove i dimnjake,
svetla u prozore pred toplo veče,
da čujem žagor, svoj među svojima.
Sve to Gospode! Ponovo, bar u snu.

* * *

Ali na kraju,
kad dotakneš visine,
svog unutarnjeg bića,
sve je potrebno,
kad budeš videla svetlo
i malu pticu, krilal!

Treba da otvoriš
svoje vratnice,
da lebdiš,
iznad,
da osetiš svaku senku
i čuješ sve,
svaki titraj, paukove mreže.

STIHOVI BRATU

Zorane,
brate
tvoje pesme
uvek govore
o lepoti
nebesa
o hladnom
jutru.

U tvojim pesmama
ja sam otkrio
svet čistih snova.

Ti si mnogo patio
zbog tog prokletog rata.

Hteo bih da ti pomognem,
da te svojom rukom podignem.
Ali meni se čini, strahujem
da to neću moći.

Ipak kada čitam
tvoju poeziju
meni se čini
da delim tvoju dušu,
da se nalazim sa tobom tu,
da više ništa ne postoji.

Slabo govorim srpski jezik
ali kada čitam tvoje pesme
mi govorimo isti jezik,
jezik duše i čistote.

Brate, nastavi da pišeš
tvoj pesnički svet
je moja sloboda,
tvoj pesnički svet
je kao slika raja.

Hteo bih da razumem
zbog čega nisam
mogao da pronađem
dobre reči,
da utešim
tvoju usamljenost,
tvoje patnje,
da pevam
tvojim talentom,
tvojim osećajem.

Ali nisam ja andeo
samo sam čovek,
samo ti, pesniče,
samo ti, brate
možeš da dodirneš dušu!

RECENZIE

Recenzija zbirke PTICE U NJEDRIMA

Delo PTICE U NJEDRIMA nije samo zbirka jednog zrelog pesnika već i filozofska poema. Knjigu Zorana Piljevića čine četiri tematska ciklusa: Nesanica, Traganja, Nebo kiša, Napuštena obala, kao i šest pesama koje nas uvode u metafizičku liriku ove boemske rapsodije. Zašto boemske?

Zato što je njegov nomadski duh tako hteo. Njegovo drugo JA je uvek jedan korak ispred kao da iskoči iz našeg pesnika. Otud potreba za traganjem i nesanicom. Intelektualni nomad ne mora da putuje, da bi zadovoljio znatiželju putnika, on je tragač i lovac samog sebe. Dovoljno mu je da se prepusti budnim snovima zamišljajući sliku, koju između stihova kao između nabora zavese na prozoru možemo da vidimo: zalazak sunca, brdo, vetar, kišu, na dlanu malo vode, maglu, sever, daljine. Ove reči boje skoro svaku pesmu u knjizi impresionističkom igrom svetlosti i senke, sve je u pokretu, posmatrač i posmatrano, i pesnik i mesto kojim teži:

*Dugo sam prebivao na vrhu
Na tom mestu pesnika*

Ispovedni ton je u svakom stihu, koji je nekad ranac, katkad torba a najčešće džep kaputa u kojem traži i uvek nalazi jer sve svoje sobom nosi, poput starogrčkog filozofa Stilpona. U pesmi IMAM, Piljević je svojom filozofijom života pomirio dva zavadena načela, dva modusa življenja: imanije i bivstvovanje, jer ono što ima ima kao da nema, a ono što nema nema kao da ima dok šeta Vizantijskim bulevarom u Nišu. Ulice ovog grada ubrzo postaju VIKINŠKA STAZA. On za svojim nomad-

skim duhom ide poput senke:

*Za mnom kad stihovi dođu
Kad budu me steli negde, progovoricu
Taj duh ga prisiljava poput Usuda:
kune me daljina
troši moje potonje korake*

Pitanje: ko sam ja? – je neizbežno, u takvim trenucima traganja za svojim ontološkim poreklom. On je ponekad i mrtvo biće, crveni kamen u džepu starog kaputa, kojim se njegova izgubljena duša ogrnula. Poznato je, iz staroslovenskih mitova da kamenje vezuje duše mrtvih. Zato se i spomenik podiže na grobu. Zar je pesnikova duša zarobljena u tom crvenom kamenčiću, nalik rubinu, koji kod vatrenih priroda izaziva NESANICU, ili je to umislilo? Zar je ona izgubljena, pa među mrtvim dušama mora da je traži, među voljenima kojih više nema? Kada je napustio Pristinu, nakon pogroma, i kao ratnik i kao građanin i kao pesnik mogao je samo da kaže:

Ja bih progovorio da mogu

prepuštivši se ćutanju poput njegovog crvenog kamena, ali on je tada napisao najlepše pesme u ovoj knjizi misleći na izgubljene živote Srba i nealbanskog življa na Kosovu i Metohiji : Malo li je; Poslednji let; Sve to ponovo.

Kada bi mogao da zaustavi vreme, boga Kairoasa, da ga povuče za rukav, kao u pesmi Između putnika i pesnika, i da poput sujevnog dečaka što prati odžačara – ne bi li mu ukrtao dugme što donosi sreću, ostvario svoj naum, da li bi ovaj stih pomogao pesniku:

ono dugme vremena osta u mojoj ruci

Zanimljivo je da se Zoran u većini svojih pesama zagleda u dlanove, kao da nešto traži. Možda baš to dugme vremena. Ili sumnja da slučajno linija života poput ponor–

nice nije promenila svoj tok i njegovu sudbinu, Usud nomada, koji sa svojom Crnom pesmom, kao senkom u duši hita ka severu i belim prostranstvima. Piljević crnim stihovima, kao tragovima u snegu, žuri ka visokim predelima i daljinama što se množe u daljini. Crna pesma je pesma svih pesama ove zbirke, ona je kao crna strana ogleдалa u kojem se ogledaju izgovorene i prećutane misli pesnika, njegova je sifovska samoća dok silazi sa brda u smrtnu, svakodnevnju egzistenciju. Dajmo poeti slobodu, odvratimo pogled od njega, pustimo ga napokon da svoj crveni kamen, svoju pesmu, ponovo odgura do vrha:

Ja sam ovde na brdu, na krovu sveta

Zoran Nedeljković

JEDNA PESMA

Postoje pesnici koji pišu poeziju, postoje pesnici koji žive svoju poeziju i zapisuju svoja proživljavanja, postoje obični ljudi koji su pesnici a da ni jedan stih nisu napisali... mnogo je pojava oblika koje na sebe uzima poezija u svojoj predodređenosti da bude deo celokupne kreativne energije Univerzuma. Jedan od najtajanstvenijih i najredih takvih pojava oblika je čovek–poezija, kreativni pojedinac kod koga je teško odrediti granicu između čoveka i pesnika, između realne, ljudske dimenzije i one druge koju svi mi naslućujemo, ali je samo malo brojnim dostupna. Jedan od takvih retkih je i pesnik Zoran S. Piljević, odabran i proklet istovremeno, nagrađen i osuđen istovremeno, svojim talentom koji je više nego ljudski i manje nego božanski, i koji je kao takav, nepomirljiv u sebi. Čovek–poezija koji je u većitoj potrazi za tajnom oblikovanja i preoblikovanja poznate stvarnosti. Pesnik u traganju za tajnom poretku reči, i stihova koji otvaraju prolaz u dimenziju iz koje je njegov poetski talent i potekao i koja ga kao magnet privlači nazad, ili možda vuče unapred, svejedno je... jer u prepletenim dimenzijama ovakve odrednice gube na značaju. Poezija Zorana S. Piljevića je poezija traganja, posvećenosti, poetičnosti, poezija bogatog kolorita i magnetične opojnosti, višeslojna i melodična, zagonetna u simbolima i metaforama i istovremeno neverovatno prijemčiva za čitaoca čak i kada njen smisao ostane zasenčen i prikriven.

Analizom jedne od pesama iz zbirke “Ptice u njedrima” delimično se može steći uvid u dijapazon pesničkog umeća Zorana S. Piljevića, i u slojevitost nje-

116

govih poetskih traganja I mogućih poetskih razrešenja.
U pesmi “ZNAM KAKO TREBA” čarolija preplitanja različitih dimenzija, značenja i podznačenja počinje naizgled neprimetno, zavodljivo kao diskretni ljubavni nagoveštaj...

*“Znam kako treba
da izgledaš,
koliko stihova
u tvoje srce da položim...”*

I tu se negde, već odmah na početku, i završava sva jednostavnost ove naizgled ljubavne pesme, koja ljubavna i jeste i nije, i može i ne mora da bude. Poetska zamka je vešto postavljena i ubrzo se već jasno ocrtavaju slojevi značenja i simbola koje nam je pesnik pripremio.

Arts, Eros i Tanatos. Pred nama se lagano razvija jedna enigmatična priča o poeziji, ljubavi i smrti. Kao na troslojnom polutransparentnom slikarskom platnu, na svakom od slojeva ocrtava se po jedna tema. Iščekivanje pesnika da se pojavi ‘pesna nad pesmama’ – kruna stvaralaštva, zatim ljubav, nedovršena ili prekinuta, ali od one vrste koja se i u smrti nastavlja, i na kraju, smrt koja u svetlu ovakve ljubavi postaje čak nešto željeno.

Tri dimezije čvrsto upletene i isprepletane, ali u zavisnosti od ugla gledanja i potpuno samostalne, čak toliko da svaka od njih pojedinačno može da ‘nosi’ celu pesmu. Sve zajedno iznijansirano do savršenstva.

A ipak, početno, a zatim vrlo bitno vezivno tkivo ovih poetskih slojeva je jedno osećanje utemeljeno i u realnosti i u nepostojećoj četvrtoj dimeziji istovremeno. Jedan ženski portret, zasenčen i jedva vidljiv, jedna realna emocija kao početna inspiracija za otvaranje duše protkana kroz sve slojeve ove pesme.

I sama struktura pesme je takva da na neki način definiše ove slojeve. U prvim dvema strofama tek je

117

nagovešten portret anonimne žene, kao inicijalni poetski naboj, sa prizvukom neke duboke sete,... Sledeće dve majstorski naslonjene na prethodne – posvećene su ljubavi prema poeziji – dve strofe ljubavne pesme o Pesmi – o onoj Pesmi koja je kruna stvaralaštva svakog pesnika i njegov san, i njegova težnja... o pesmi koja se formira celog života i zna se kako treba da izgleda, osećaju se stihovi, samo se ne zna, Pesnik ne zna, kada će se takva pesma konačno dogoditi. Zna se i koja će reč biti najjača...samo se još takva pesma nije formirala do kraja, takva za koju Pesnik oseća da je savršena!!! Ovo su strofe o poeziji, o pesmi nad pesmama', ljubavni stihovi iščekivanja pesnika koji je zaljubljen u Poeziju... Zatim, dolazi skoro neprimetan prelaz u sferu onostranog – kroz jednu strofu...

Znam kako treba

odcutati posle svega,

kad zatvore se stranice,

i stihovi tiho oteku,

sa hladnih usana u nepovrat.

....da bi se na kraju u poslednjim strofama, u čekanju 'na obali reke' sasvim ušlo u jednu dimenziju vanvremenske ljubavi... one koja obeležava čitav život, i traje čitav život... i zbog koje, sa nadom i verom u ponovni susret, smrt postaje nešto priljatejsko i željeno. Ovaj deo pesme je možda i najbitniji i najlepší deo ove pesničke zagonetke, najraskošniji i najnežniji... i sa jedva čujnim, ali prisutnim prizvukom 'ode radosti.'

Pogrešno bi bilo međutim ove slojeve posmatrati i doživljavati odvojeno, jer svi ovi pesnički elementi i umetničke bravure, ujedinjeni u celinu... pretvaraju se u jedan celoviti trenutak, možda najbitniji u životu čoveka i životu pesnika... u trenutak kada duša počinje da se, kroz nagomilane emocije, oslobadja prema samoj sebi, unutar sebe, u trenutak samospoznaje i mirenja sa samom sobom

u okviru svih postojećih (i 'nepostojećih') vremenskih dimenzija.

I otuda ova pesma zrači ovolikom lepotom, i u svojoj naizgled jednostavnosti, ostavlja kod čitalaca utisak nečeg posebnog, sjajnog i zagonetnog, i budi osećaj blagog ushćenja i blage tuge istovremeno. I traži da bude čitana ponovo... i ponovo... Koliko puta ste je pročitali?

I koliko puta ćete još ovu a i ostale pesme u ovoj zbirci pročitati, privučeni magnetizmom stihova, zamišljeni nad značenjem i tumačenjem... dok ne shvatite, više intuicijom nego razložnim zaključivanjem, da je ono što vas osvaja u stvari eho vaše sopstvene duše, iz istog izvora potekle kao i ova poezija, kao i ovaj pesnik koji vam magijom svoje poetske reči priziva sećanje na zajedničko zvezdano poreklo, na svemirski jedrenjak kojim svi plovimo zajedničkim Okeanom.

Beatrisa Stošić

BELEŠKA O AUTORU

Zoran S. Piljević rođen je
22.06.1965 god. u Prištini.
Poezijom je zastupljen u

zbornicima i antologijama.

Objavio je sledeće knjige pesama:

Fenjerska Svetla (1995) – Novi svet, Priština.

Noć Svete Slike (1997) – Gutenbergova galaksija,
Beograd.

Severni put (2008) – Vranjske knjige, Vranje.

Beleške iz Ala i druge (2009) – Vranjske knjige, Vranje.

SADRŽAJ

Perfektini krug	5
Kad utrnu svetla	6
Od početka	7
Kasno je	8
Pučine	9
Sve dubine	10

Nesanica

O težnji i težini	13
Duge potrage	14
Između priče i pesnika	15
U okviru	16
Taloženje	17
Daljine nisu... ..	18
Ptice u njedrima	19
Dug put do sna	20
Na pragu	21
Put izgubljenog prstena	22
Nešto iz nutrine	23
Ptica u potrazi	24
Kaži mi	25
Sve priče	26
Treptaj	28
Pad	30
Pokazuješ... ..	31

Traganja

Malčanski brodolom	35
Suncokreti	36
Posle silaska	37

Ova igra	38
Pregrišiinja	39
Njegoševom	40
Da smo	41
Belilo	42
Osvrt	43
Kao igra leptira	44
U snu	45
Treni	46

Nebo Kiša

Budi sigurna da ću... ..	49
Šapat	50
Šapat vremena	51
Kad pesma pozove	52
Mesečina	53
Obalom	54
Obično jutro	55
Govor boje	56
22:22	57
Moje mesto na obali	58
Jaglikin venac	59
Sećaš li se Andrea	60

Napuštena obala

San ptice	65
Ovo nije moja reka	66
Poslednji let	67
Malo li je	68
Crveni kamen	70
Rune na dlanu	71
Pesma čutnje	72
Maske	74
Bosonogi	76

Misao	77
Crna pesma	78
Znam kako treba	80
Zatečeni jutrom	82
Između putnika i pesnika	84
Kaži mi ime koje sam ti dao	86
Iz noći	88
Kraljevstvo bara i samoća visina	90
Imam	94
Plovitba	96
Čekajući Godoa	97
Nebo je sa mnom	100
Poslednji ples senki	101
Stazom vikinškom	103
Sve to ponovo	105
Ali na kraju... ..	107
Stihovi bratu	108

Recenzije

Zoran Nedeljković	113
Recenzija zbirke Ptice u njedrima	113
Beatrisa Stošić	116
Jedna pesma	116
Beleška o autoru	120

Zoran S Piljević
PTICE U NJEDRIMA

– *Izdanje* –

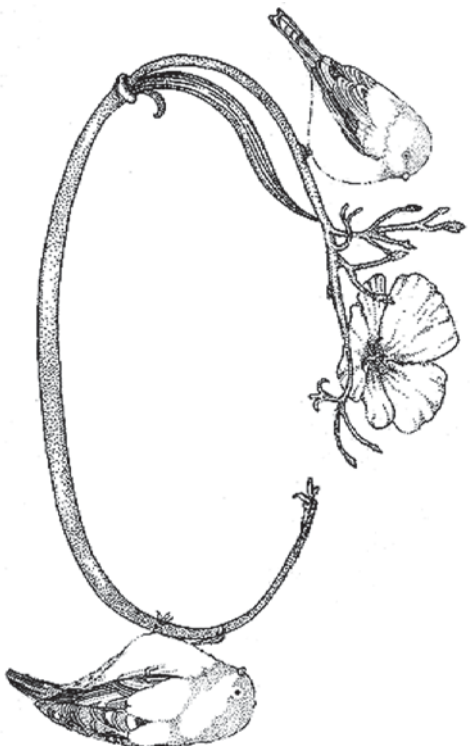
Izdavač
Svet knjige, Beograd
www.svetknjige.net

Za izdavača
Stevo Čosović

Recenzenti
Dr Zoran Nedeljković
Beatrisa Stošić

Likovna oprema i ilustracije
Ana Piljević

Štampa
LIBRO COMPANYY, Kraljevo
stamparijalibro@gmail.com

Amis du livre

Prijatelji knjige: Raphaël Baudrimont – France
Sylvette Baudrimont – France
Beatrisa Stošić – Srbija
Snežana Vlajnić Kostić – Cyprus

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

????????????

PILJEVIĆVIĆ, S. Zoran, 1965–